

Liberalizace trhu s elektřinou

10.4.2009 ČT 24 str. 15 20:04 Ekonomika

David BOREK, moderátor

A ještě zůstaneme u **energetiky**. Často se mluví o liberalizaci trhu s elektřinou, o zvýšení konkurence a omezování monopolních dodavatelů. Koneckonců to, co monopolní dodavatel **energetické suroviny** může způsobit, pocítily mnohé evropské země počátkem roku při takzvané plynové krizi. A přesně to byla i témata rozhovoru s šéfkou Německého **energetického regulačního** úřadu Annegret Groebelovou.

redaktorka

V Německu už liberalizace trhu s elektřinou docela dobře funguje, dá se očekávat, že takto dobře bude fungovat i v celé Evropské unii i v Evropě?

Annegret GROEBELOVÁ, ředitelka Německého regulačního úřadu pro **energetiku**, plyn a komunikace

Já v to pevně doufám. Německo sice se samotnou regulací začalo pozdě, liberalizace sice funguje už od roku 1998, ale tehdy nešlo o regulace typu ex ante, ty byly zavedeny teprve v roce 2005, a ve stejném roce vznikl i první regulátor, Spolková agentura pro energii. My už jsme předtím měli regulátora pro telekomunikace a poštu a k tomu přibyla i regulace na poli energie, a to pomohlo nárůstu konkurence na trhu. Předtím byl v této oblasti za ceny hlavně zodpovědný Spolkový kartelový úřad, probíhala tedy kontrola na národní úrovni, a to nestačilo, a to i s ohledem na celoevropské kroky, protože ti čtyři největší provozovatelé sítí v Německu příliš ovládali celý **energetický trh** a s tím také mohli určovat výši cen a diskriminovat ostatní společnosti.

redaktorka

A po těchto krocích šly ty ceny mírně dolů?

Annegret GROEBELOVÁ, ředitelka Německého regulačního úřadu pro **energetiku**, plyn a komunikace

Ano a přispělo k tomu také soudní rozhodnutí ve vztahu ke konečným zákazníkům, že musí být konečné ceny nějakým způsobem dopředu zveřejněny, takže už nebylo tak snadné je následně neúměrně navyšovat. Spolková agentura sítí taky zavedla další omezení, které náklady smějí být přenášeny na konečného zákazníka, a to předtím na takové úrovni nebylo regulováno. A takto se regulace rozdělila na více úrovní a spolupráce mezi nimi vedla ke zintenzivnění celého systému a částečně i ke snižování cen.

redaktorka

Často se v této souvislosti mluví i o možnosti využívat **alternativní zdroje** energie, ale v jaké míře? Na druhé straně už jsme se totiž v minulosti setkali s řadou black-outů.

Annegret GROEBELOVÁ, ředitelka Německého regulačního úřadu pro **energetiku**, plyn a komunikace

Nejprve musím říct, že black-outy nevznikají kvůli využívání **alternativních zdrojů** energie, ale ono to má jiné důvody, toto je pouze často se opakující vyjádření některých konvenčních provozovatelů sítí, ale to opravdu není ten rozhodující element. Black-outy jsme zažili bez **alternativních zdrojů** energie, a proto by těch substitucí zdrojů energií mělo být tolik, kolik je možné, ale musí to fungovat paralelně s dalším budováním sítí i s přestavbou sítí v těch místech, kde hrají **alternativní zdroje** energie větší roli. V Německu je jich opravdu vysoký podíl, ale tak jak my to vidíme, funguje to i přes řadu stížností

docela dobře, a já si myslím, že nám ani nakonec nic jiného nezbude. Už kvůli snižování množství CO2 ve vzduchu, stejně tak jako kvůli tlaku na pokles využívání fosilních paliv, které právě nejsou obnovitelné.

redaktorka

V této souvislosti se také často mluví o diverzifikaci zdrojů energie, to se asi ukázalo i v průběhu plynové krize jako důležitý faktor?

Annegret GROEBELOVÁ, ředitelka Německého regulačního úřadu pro **energetiku**, plyn a komunikace

Tak to máte pravdu, to jsme všichni jasně viděli. Myslím, že je opravdu důležité, aby se ta závislost na jednom dodavateli opravdu zredukovala na minimum, ale aby se toho dalo dosáhnout, musí samozřejmě být vystavěna nová síť, tak aby už nebyl jenom Nord Stream, ale taky South Stream nebo Nabucco. To je v této oblasti velmi důležitý projekt. Myslím, že v této oblasti už některé investice běží. Tam, kde pro to jsou možnosti, je financovat ze speciálních fondů, ale v žádném případě to nijak nesmí ohrozit konkurenci. A tady si myslím, že je velmi důležité, aby v této otázce zůstala Evropská unie jednotná, že je třeba se o takové projekty starat, a to nejen teď v době krize. To si myslím, že je v této souvislosti velmi důležité, a myslím si, že je to také jeden aspekt té před chvílí zmíněné solidarity.

redaktorka

Poslední otázka se bude týkat nelegálního odběru energií, především se jedná o plyn a elektřinu. **České energetické společnosti** propočítaly ztráty, které jim z černých odběrů plynou, a v roce 2005 to například bylo 650 milionů korun, stejný problém ale mají i jiné země, například Bulharsko. Setkáváte se s podobným problémem i v západní Evropě, nebo je to problém jen Evropy východní?

Annegret GROEBELOVÁ, ředitelka Německého regulačního úřadu pro **energetiku**, plyn a komunikace

Vypadá to spíš tak, že je to jen problém východní Evropy. Já si to vysvětluji asi dvěma způsoby, ten první je, že síť ve východní Evropě jsou v průměru starší, takže tam vzniká nějaká ztráta už jejich vedením, ale to, o čem mluvíte, je černé odčerpávání, a to my minimálně v Německu neznáme a myslím, že ani v jiných západoevropských zemích. Myslím si, že je to proto, že třeba v Německu na to máme dost přísné zákony. Musí se zaplatit faktura, a ta bývá v rozumné výši. A také, že člověk nemůže se svým měřičem ve sklepě manipulovat pod hrozbou pokuty. A myslím, že právě proto to lidé nedělají, a také, jak jsem se zmínila, nemají k tomu žádnou příležitost. Existuje určité kulantní pravidlo, když člověk hned nezaplatí, tak mu přívod energie není hned odpojen, a tak vlastně platí zákon, který brání tomu, aby někdo zůstal bez proudu, ale na druhé straně musí být všem jasné, že ten realizovaný odběr každý také zaplatí. A možná právě proto zatím nejsou známy žádné případy černých odběrů v Německu.

redaktorka

Děkuji vám za rozhovor.

Annegret GROEBELOVÁ, ředitelka Německého regulačního úřadu pro **energetiku**, plyn a komunikace

Rádo se stalo.

David BOREK, moderátor

Taková tedy byla půlhodina ekonomických zpráv, další zprávy tady na ČT 24 samozřejmě následují. Mějte se hezky.